

บันทึก

เรื่อง อำนาจของปลัดกระทรวงการคลังในการมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่น
ปฏิบัติราชการเป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการสลากกินแบ่ง
รัฐบาลแทน

กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กค ๐๒๐๑/๓๒๗๓๓ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ.๒๕๑๗ มาตรา ๑๑ ได้บัญญัติไว้ว่า ให้มีคณะกรรมการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการ และผู้ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาปลัดกระทรวงการคลังได้มอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงการคลังปฏิบัติราชการเป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลแทนปลัดกระทรวงการคลัง มีปัญหาว่า เมื่อรองปลัดกระทรวงการคลังผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการเป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้พ้นหน้าที่ไปแล้ว ปลัดกระทรวงการคลังจะมอบอำนาจให้อธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลแทนปลัดกระทรวงการคลังได้หรือไม่

สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังได้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวแล้วเห็นว่า ปลัดกระทรวงการคลังมีอำนาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมใด กรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงการคลังปฏิบัติราชการเป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลแทนปลัดกระทรวงการคลังได้ตามนัยมาตรา ๓๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ แต่เนื่องจากเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังจะใช้ปฏิบัติต่อไป หากปฏิบัติผิดพลาดจะเกิดความเสียหายแก่ราชการเป็นอย่างยิ่ง จึงหารือมาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลแล้ว ได้ความว่า มาตรา ๑๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงาน

^๑ มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย

สลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ.๒๕๑๗ บัญญัติให้ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล แต่ในกรณีนี้ปลัดกระทรวงการคลังประสงค์จะมอบหมายให้อธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงการคลังไปปฏิบัติราชการเป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวแทน จึงมีปัญหว่า ปลัดกระทรวงการคลังจะมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงการคลังปฏิบัติราชการเป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลแทนจะกระทำได้อหรือไม่

ในปัญหานี้ เมื่อได้พิจารณามาตรา ๓๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ อันเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการปฏิบัติราชการแทนแล้ว จะเห็นได้ว่าได้วางหลักไว้ว่า ถ้ากฎหมายในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นย่อมมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่กำหนดไว้ปฏิบัติราชการแทนได้ ซึ่งกรณีการมอบอำนาจของปลัดกระทรวงนั้น ความใน (๕) ของมาตรา ๓๘ ได้บัญญัติว่า “ปลัดกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด” ปฏิบัติราชการแทนได้

ในการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น แม้ว่ามาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ จะระบุว่า “ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ” โดยมิได้บัญญัติเหมือนเช่นกรณีกรรมการอื่น ๆ ที่กำหนดให้ส่วนราชการแต่งตั้งผู้แทนของส่วนราชการนั้นเป็นกรรมการก็ตาม แต่เมื่อได้พิจารณาพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ แล้ว ปรากฏว่ามิได้มีบทบัญญัติมาตราใดกำหนดเรื่องการมอบอำนาจของปลัดกระทรวงการคลังในฐานะประธานกรรมการไว้เป็นอย่างอื่นหรือห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ดังนั้น ปลัดกระทรวงการคลังจึงย่อมมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการเป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลแทนได้ และสำหรับใน

ผู้อำนวยการ และผู้ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ

ให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

คณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งคนใดหรือบุคคลอื่นเป็นเลขานุการคณะกรรมการก็ได้

^๒ มาตรา ๓๘ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่น ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๕) ปลัดกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

๑.ล๑

๑.ล๑

กรณีนี้เมื่อรองปลัดกระทรวงการคลังผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจในปัจจุบันให้เป็นประธานของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลแทนปลัดกระทรวงการคลังจะต้องพ้นจากตำแหน่งรองปลัดกระทรวงการคลังไปแล้ว ปลัดกระทรวงการคลังก็ย่อมมีอำนาจที่จะมีคำสั่งใหม่มอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามตำแหน่งที่ระบุไว้ในมาตรา ๓๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ข้างต้นปฏิบัติราชการแทนได้ โดยเมื่อได้พิจารณาถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ การกระจายความรับผิดชอบตามสภาพของตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ และผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ แล้ว จะมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวงการคลังคนใดคนหนึ่งหรืออธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงการคลังปฏิบัติราชการแทนก็ได้ โดยเป็นดุลพินิจของผู้มอบอำนาจว่าผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นผู้สมควรจะได้รับมอบอำนาจให้ไปปฏิบัติหน้าที่แทนตน ดังนั้น หากปลัดกระทรวงการคลังเห็นสมควรมอบอำนาจให้อธิบดีกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลแทนแล้วก็ย่อมกระทำได้

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

^๓ มาตรา ๔๐ ในการมอบอำนาจตามมาตรา ๓๘ (๔) ถึง (๑๑) ให้ผู้มอบอำนาจพิจารณาถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ การกระจายความรับผิดชอบตามสภาพของตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจดังกล่าว

เมื่อได้มอบอำนาจแล้ว ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่กำกับติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และให้มีอำนาจแนะนำและแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้